

Minios balsas

KRŪTIES VĖŽYS – MUMS SVARBU

Socialinės akcijos „Minios balsas“ iniciatyvinė grupė

Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetui
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos

KREIPIMASIS 2021 m. spalio 19 d.

Atsižvelgdami į tai, kad

✚ Lietuvoje kasmet krūties vėžio diagnozę išgirsta daugiau kaip 2000 moterų, ir nors pastaraisiais metais šiuolaikinės gydymo technologijos padeda daugeliui pacienčių pasveikti, vis dėlto Lietuvoje išgyvenamumas, susirgus krūties vėžiu, ir toliau išlieka prasčiausias Europoje, trečdalis visų naujų krūties vėžio atvejų diagnozuojami progresavusių III ir IV stadijų, be to, būtina atsižvelgti, kad COVID-19 pandemija šias tendencijas dar labiau paryškino.

✚ Europa, reaguodama į augantį onkologinių ligų mastą, imasi koordinuotų veiksmų, 2021 m. vasario 3 d. buvo patvirtintas Europos kovos su vėžiu planas, tačiau Lietuvoje šiam klausimui dėmesio stinga.

✚ Prieš dvejus metus į iniciatyvinę grupę „Minios balsas“ susivieniję pacientų organizacijos, medikai bei politikai inicijavo socialinę akciją „Minios balsas“ ir, surinkę bei apibendrinę krūties vėžio pacienčių ir jų artimųjų nuomones apie aktualias problemas, 2019 m. spalio 30 d. išplatino kreipimąsi į Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetą, Sveikatos apsaugos ministeriją ir Valstybinę ligonių kasą, prašydami rasti galimybių (1) pagerinti psichologinės paramos ir pagalbos prieinamumą; (2) užtikrinti operatyvų ištyrimą įtariant onkologinę ligą; (3) po mastektomijos kompensuoti krūtų atkuriamąsias operacijas panaudojant implantus; (4) užtikrinti reabilitacijos paslaugų prieinamumą ir kompensavimą po krūties vėžio gydymo.

✚ Per dvejus metus pavyko pasiekti tam tikros pažangos, pavyzdžiui, inicijuotas onkologinių ligonių žaliųjų koridorių pilotinis projektas, užtikrinantis atvejo vadybininko dalyvavimą onkologinio paciento kelyje nuo pirminio apsilankymo iki gydymo paskyrimo, gautas finansavimas projektą vykdyti dvejus metus visose šalies onkologines paslaugas teikiančiose įstaigose, sutariant, kad jei šio projekto veiklos pasitvirtins, žalieji koridoriai bus įtvirtinti onkologijos paslaugas teikiančiose įstaigose.

✚ Šių metų rudenį pakartotinai atlikus pacienčių bei jų artimųjų apklausą, sulaukta kelių šimtų pasisakymų, kuriuos apibendrinus ir sugrupavus tampa **akivaizdu, kad daugelis prieš dvejus metus keltų klausimų išliko svarbūs, tačiau išryškėjo ir naujų aktualijų, kurias siekiant įgyvendinti, būtina sveikatos politikų ir atsakingų institucijų parama.**

Mes, žemiau pasirašiusieji, sudarantys „Minios balso“ iniciatyvinę grupę, kreipiamės į Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetą, Sveikatos apsaugos ministeriją, Valstybinę ligonių kasą prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir prašome rasti galimybių įgyvendinti žemiau išvardintus pasiūlymus:

1. Onkologinių ligų diagnostikai, gydymui, sergančiųjų vėžiu gerovei skirti didesnę dėmesį, Lietuvos atsaką į Europos kovos su vėžiu planą įtraukti į Vyriausybės prioritetinius darbus ir priemonių planus.
2. Skirti didesnę dėmesį ankstyvajai diagnostikai: krūties vėžio atrankinę mamografinę patikros programą pradėti moterims nuo 45 metų amžiaus; sudaryti galimybę moterims, kurioms karantino metu suėjo 70 metų, šiais ir ateinančiais metais pasitikrinti nemokamai; registruoti nustatytus paveldimo krūties ir kiaušidžių vėžio atvejus ir pakviesti į genetiko konsultaciją pirmos eilės gimines.
3. Įsteigti kontaktų centrus visose onkologinę pagalbą teikiančiose gydymo įstaigose, kad jų registruotojai matytų visus skambučius ir perskambintų pacientams bei registruotų pacientus į vizitus. Pritaikyti žaliųjų koridorių principą siunčiant pacientą pas specialistus ir atliekant diagnostinius tyrimus visose onkologinę pagalbą teikiančiose gydymo įstaigose. Kuo skubiau įteisinti atvejo vadybininko pareigybę ir įtraukti ją į onkologinę pagalbą teikiančių specialistų sąrašą, sprendžiant jo darbo apmokėjimo klausimą.
4. Pagerinti inovatyvių vaistų, genetinių tyrimų prieinamumą, pagreitinti paraiškų dėl vaistų kompensavimo vertinimo tvarką. Kompensuoti būtinas ortopedinės pagalbos priemones ir protezus, tokias kaip kompresinės rankovės, tinkleliai, espanderiai, krūtų implantai, perukai.
5. Užtikrinti reabilitacijos paslaugų prieinamumą ir kompensavimą po krūties vėžio gydymo, atsižvelgiant į šios ligos gydymo specifiškumą, pavyzdžiui, į tai, kad moterims, patyrusioms mastektomiją, limfodrenažinio masažo procedūros reikalingos visą gyvenimą.
6. Skirti lėšų visuomenės sveikatos raštingumo onkologijos srityje didinimui, edukacinių priemonių apie vėžį, gyvenimą susirgus vėžiu parengimui ir įgyvendinimui.
7. Neatidėliotinai spręsti psichologinės pagalbos prieinamumo gerinimo ir psichologinės pagalbos įkainio klausimą onkologinę pagalbą teikiančiose gydymo įstaigose.

Pagarbiai,

Jurgita Sejonienė, LR Seimo narė

Prof. dr. Sonata Jarmalaitė, VU genetikos profesorė, Nacionalinio vėžio instituto direktoriaus pavaduotoja mokslui ir plėtrai, laikinai einanti direktorės pareigas

Prof. dr. Elona Juozaitytė, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorė, Medicinos akademijos Medicinos fakulteto Onkologijos instituto vadovė, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų Onkologijos ir hematologijos klinikos vadovė, gydytoja onkologė-radioterapeutė

Gyd. Alvydas Česas, Klaipėdos universitetinės ligoninės onkologijos chemoterapijos klinikos vadovas

Neringa Čiakienė, Pagalbos onkologinėmis ligomis asociacijos (POLA) direktorė

Aušra Bružienė, Nacionalinės krūties ligų asociacijos prezidentė

Dalia Barauskienė, Onkologinėmis ligomis sergančių moterų draugijos „Eivena“ pirmininkė